

Memo Stichting Expertisebureau Risicobeheer Veiligheidsregio's

Aanleiding voor dit verzoek

Op 4 oktober 2021 heeft het Veiligheidsberaad, het overlegorgaan van de voorzitters van de 25 veiligheidsregio's, het principebesluit genomen tot het oprichten van 'stichting expertisebureau risicobeheer en verzekeringen'. Deze stichting adviseert veiligheidsregio's op het thema risicobeheer rondom ongevallen en schade en koopt voor de veiligheidsregio's verzekeringen in. Dit besluit is een volgende stap in een proces dat al jaren op landelijk niveau loopt rondom het thema 'Goed werkgeverschap na dienstongevallen'.

Vervolgens is het aan iedere veiligheidsregio om het besluit te nemen dat zij deel willen nemen aan deze stichting. De bestuurscommissie veiligheid van Veiligheidsregio Fryslân heeft hier op 25 november 2021 een voorgenomen besluit over genomen dat Veiligheidsregio Fryslân van plan is om medeoprichter en deelnemer van deze stichting te zijn.

Waarom speelt dit onderwerp?

In de jaren na de regionalisering van de brandweer bleek dat de dekking van de ongevallenverzekering die iedere veiligheidsregio heeft niet in alle gevallen (meer) aansloot bij de verwachting van zowel de veiligheidsregio als ook de medewerker. Vaak gaat dit over de definitie van wat een ongeval is, terwijl de medewerker wel evident letsel heeft opgelopen tijdens zijn werk.

Daar komt bij dat er landelijk geen eenduidige set van aanspraken zijn, waardoor medewerkers die een vergelijkbaar ongeval meemaken wisselend gecompenseerd worden. Omdat alle veiligheidsregio's hetzelfde werk doen, en min of meer dezelfde risico's lopen op een bedrijfsongeval, getuigt het van goed werkgeverschap om hier landelijk afspraken over te maken.

Daarnaast is sprake van een 'verharding' van de verzekeringsmarkt. Het aantal aanbieders neemt af, premies stijgen en voorwaarden worden versoepeld. De verzekerbaarheid komt daarmee onder druk te staan. Dit alles heeft bijgedragen aan de gedachte dat verzekeren 'slechts' een van de mogelijke opties is om financiële risico's als gevolg van schade bij ongevallen op te vangen. In feite is daarmee de stap gezet van 'verzekeringsdenken naar risicodenken'. Ook is de stap van 'verzekeringsdenken naar het denken in aanspraken': niet de verzekering, maar de aanspraak dient leidend te zijn voor de medewerker.

Een laatste overweging is dat de verzekeringsfunctie binnen de veiligheidsregio's veelal kwetsbaar is ingevuld. Het betreft vaak 'eenpitters' met beperkte formatie en beperkte kennis en ervaring. Door onderling samen te werken en verbindingen te leggen met externe expertise in bestuurlijke context kan deze kwetsbaarheid worden verminderd.

Met de oprichting van de landelijke stichting hebben de veiligheidsregio's straks een gezamenlijk expertisebureau risicobeheer waarmee zij collectief een ongevallenverzekering kunnen inkopen en deze schades kunnen afwikkelen. Op termijn kunnen ook andersoortige risico's door dit expertisebureau worden opgepakt en vindt ook de schadebehandeling centraal plaats. Hiermee ontstaat een professionele organisatie die invulling geeft aan het risicobeheer van de veiligheidsregio's. Het expertisebureau risicobeheer heeft bovendien samenwerkingsverbanden afgesloten met soortgelijke organisaties, zoals VNG Risicobeheer en Verzekeringsbedrijf Groot Amsterdam om het initiatief waar mogelijk te versterken.

Waarom een stichting?

Deze rechtspersoon is nodig, omdat een nog op te richten waarborgfonds onderdeel uit gaat maken van het expertisebureau. Dit waarborgfonds is voorzien om aanspraken uit de 'landelijke regeling aanspraken na dienstongevallen' die niet verzekeraar zijn in gezamenlijkheid te financieren. Normaliter heeft zo'n fonds een vergunning van De Nederlandse Bank nodig. Er is echter vrijstelling mogelijk. Daarbij is het van belang dat geen sprake is van een winstoogmerk. Dit zorgt ervoor dat een stichting de best passend rechtsvorm is, zowel voor het waarborgfonds als het expertisebureau.

Past dit binnen de gemeenschappelijke regeling van Veiligheidsregio Fryslân?

Artikel 6a van onze gemeenschappelijke regeling beschrijft dat het algemeen bestuur het besluit mag nemen tot oprichting en deelneming in stichtingen, mits in het bijzonder aangewezen wordt dat daarmee het openbaar belang gediend wordt. Omdat de stichting ervoor zorgt dat we beter invulling geven aan goed werkgeverschap bij ongevallen, dat we financiële risico's op deze manier zo goedkoop mogelijk afdekken en de kwetsbaarheid van de organisatie op dit gebied weghalen, lijkt er voldoende argumentatie dat hier in dit geval aan voldaan wordt.

Tegelijkertijd beschrijft artikel 6a van onze gemeenschappelijke regeling ook dat het algemeen bestuur niet eerder een besluit kan nemen over deelname aan een privaatrechtelijk rechtspersoon nadat de raden van de deelnemende gemeenten een ontwerp besluit is toegezonden en zij in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenking ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.

Wat zijn de financiële gevolgen?

De suggestie kan worden gewekt dat door de oprichting van deze landelijke stichting de kosten voor het dekken van dit risico goedkoper wordt. Dit is nog maar zeer de vraag. Enerzijds omdat de stichting zelf ook kosten maakt, die aan de veiligheidsregio's worden doorberekend. Voor Veiligheidsregio Fryslân betekent dit een kostenpost van € 22.500, die binnen de begroting wordt opgevangen.

Belangrijker nog, is dat de oprichting van deze landelijke stichting de situatie op de verzekeringsmarkt niet wijzigt, en de premies voor verzekeringen nog steeds proportioneel kunnen gaan stijgen. Echter, met dit besluit verzekeren we ons ervan dat we gelet op de krapte op de markt ons voor de goedkoopst mogelijke manier onze verzekering inkopen. Mocht dit niet leiden tot een goedkopere premie, dan op zijn minst tot minder meerkosten.

Hoe verloopt het proces?

4 oktober 2021	principebesluit Veiligheidsberaad voor het oprichten van de stichting expertisebureau en risicobeheer veiligheidsregio's
25 november 2021	Bestuurscommissie Veiligheid van Veiligheidsregio Fryslân neemt een voorgenomen besluit tot deelname aan de stichting expertisebureau en risicobeheer veiligheidsregio's
3 december 2021	Verzoek aan gemeenten om wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen
3 februari 2022	Uiterlijke datum voor gemeenten om te reageren
10 maart 2022	Definitief besluit Algemeen Bestuur van Veiligheidsregio Fryslân om deel te nemen aan de stichting expertisebureau en risicobeheer veiligheidsregio's
April of mei 2022	Definitief besluit Veiligheidsberaad voor het oprichten van de stichting expertisebureau en risicobeheer veiligheidsregio's

Zijn er nog open eindjes?

Zoals hierboven gezegd gaat een waarborgfonds onderdeel uitmaken van de stichting expertisebureau en risicobeheer veiligheidsregio's. Dit fonds beoogt een financieringsoplossing te zijn voor in ieder geval niet-verzekerbare risico's. Dit fonds dient eveneens een separate stichting te zijn. De oprichting van het waarborgfonds wordt naar verwachting in de eerste helft van 2022 aan het Veiligheidsberaad voorgelegd, waarna ook hier de gemeenten wordt gevraagd om hun wensen en bedenkingen te uiten.

Het is niet mogelijk om de oprichting van beide stichtingen tegelijkertijd voor te leggen als gevolg van de beperkte tijd die resteert tot aan de einddatum van de ongevallenverzekeringen van de veiligheidsregio's. Aangezien voor het invullen van het expertisebureau risicobeheer een aantal extra stappen moet worden gezet, zoals de aanvraag van een vergunning bij de AFM en het bemensen van deze organisatie is ervoor gekozen om eerst te komen tot de oprichting van het expertisebureau.